

0	3	5	7	10	13	19	25	36	48	55	62	69	75	85	90	92	93	95	96	97	99	100
0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100

Keskiviikkona 6. marraskuuta 2013

MAASEUDUN TULEVAISUUS

15

METSÄNOMISTAJA

Varsinkin Keski-Euroopassa lämpöpuulle keksitään paremmin käyttöä kuin Suomessa.
YRITTÄJÄ JARKKO SALO, HJT-HOLZ OY

Uunin putkistosta purkautuva vesihöyry kertoo, että valmistuksessa on erä lämpöpuuta.

Piret Ratassepp käsittelee HJT-Holzilla puutavaraa.

SAARA OLKKONEN

Rimat pois välistä, nauhat ympärille ja vientiin. Jarkko Salo silmäilee lämpöpuunippua, joka on valmis lähtemään asiakkaalle. Käsitellyssä ollut 25 x 200 millimetrin kuusitavara menee Saksaan.

Lämpöpuuyritys HJT-Holz elää lähes täysin ulkomaanviennistä

Hannu ja Jarkko Salolla on runsaan 15 vuoden kokemus lämpökäsitellyn puun valmistuksesta. Veljesten yritys HJT-Holz paistaa puuta kuudessa uunissa 24 tuntia vuorokaudessa, seitsemänä päivänä viikossa.

MÄNTTÄ-VILPPULA (MT) Jarkko Salo kertoo puun lämpökäsitelystä huoneessa, jossa lämpöpuuta on käytetty kauniisti ja paljon. Katto, seinäpaneelit ja kaapisto on tehty lämpökäsitellystä puusta. Kahvit on katettu lämpöpuiselle pöydälle. Huone on rakennettu entiseen navettaan. ”Tämän pöydän paikalla lypsettiin aikoinaan lehmii”, Salo kertoo. Salot aloittivat puunjalostuksen Vilppulassa jo silloin, kun tilalla vielä oli karjaa. Sahauskesta ja sirkkelöinnistä he siirtyivät 1990-luvun loppupuolella puun lämpökäsittelyyn.

Maataloudesta luovuttiin 2000-luvulle tultaessa kokonaan. **Uunit pieninä mutta ahneita** Kotitila sijaitsee Lahnajärven rannassa. Vieressä kulkee Lahnaoentie, jonka toisella puolella ovat HJT-Holzin tuotantotilat. Asfaltoidulla kentällä on useita halleja: yhdessä on vanhesaha, toisessa käsitelyä odottavaa sahatavaraa, kolmannessa niputetaan lämpökäsiteltyä puuta kuljetusta varten. Teollisuuskentän yhdellä sivulla ovat uunit, lämpöpuutuotannon sydän. ”Meillä on kuusi uunia. Neljä on tällä paikalla ja kaksi Vilpulan Kolhossa.” Salo sanoo uuneja pieniksi, kun niitä vertaa yleisesti käytössä oleviin sahatavaran kuivatusuuniin. ”Mutta meidän uunimme ovat jatkuvassa kierrossa, niistä kukin vetää 20–25 kuutiota puuta. Siihen pyritään, että puuta paistetaan 24 tuntia vuorokaudessa ja seitsemänä päivänä viikossa.” **”Tämä on oma taiteenlajinsa”** HJT-Holz keskittyy puun lämpökäsittelyyn. ”Tämä on ihan oma taiteenlajinsa. Parempi keskittyä yhteen asiaan kuin puuhastella vähän kaikkea.” Ihan pelkkää lämpökäsittelyä ei yrityksen toiminta ole. Yritys sahaa jonkin verran. ”Yritämme saada asiakkailta mahdollisimman tarkan tiedon, mihin tarkoitukseen ja minkä kokoisena he puun käyttävät. Vannesahalla sahaamme puun oikeaan kokoon ennen lämpökäsittelyä.” Lopputulos on parempi, kun uunissa valmistuu oikeankokoinen puu. ”Ei ole järkeä paistaa kokonaista lankkua, jos lopputuote on ohutta ripaa.” **Valtaosa menee vientiin** Sahatavaran käsitelijät Piret Ratassepp ja Mirja Rätsepso niputtavat lämpökäsiteltyä puuta yhdessä hallissa. Sieltä truckki siirtää nippuja kuljetukseen. Pihamaalla on perävaunu, jonka kuorma alkaa olla valmis asiakkaalle vietäväksi. Todennäköisesti lasti lähtee vientiin Suomen rajojen ulkopuolelle. ”Olemme täysin viennin varassa. Tuotannostamme 95–97 prosenttia menee ulkomaille – Saksaan, Puolaan, Tanskaan, Venäjälle”, Salo luettelee. ”Varsinkin Keski-Euroopassa lämpöpuulle keksitään paremmin käyttöä kuin Suomessa.” Yksi eksoottisimmista vientikohteista on Iran. Teheranin miljoonakaupunkiin lämpöpuuta ostetaan esimerkiksi kerrostalojen parvekerakennustynnyä. On yhteinen yhdistys ja on rekisteröity tuotemerkki”, Salo sanoo. Hän on istunut lähes alusta alkaen Lämpöpuuyhdistyksen hallituksessa. Yhdistykseen kuuluu kymmenkunta yritystä Suomesta ja muutama ulkomailta. Lämpöpuuta käytetään ulko- ja sisäseinissä, terassirakenteissa ja esimerkiksi ikkunaluukuissa. ”Saunasistukset ovat iso käyttökohde, samoin huonekalut ja lattiat.” Tänä vuonna valmistuu Tekesin osarahoittama tutkimus, jossa selvitetään perusteellisesti lämpöpuun ominaisuuksia. Suomalaisen lisäksi mukana on paljon saksalaista tutkijavoimaa.

lyä ei yrityksen toiminta ole. Yritys sahaa jonkin verran. ”Yritämme saada asiakkailta mahdollisimman tarkan tiedon, mihin tarkoitukseen ja minkä kokoisena he puun käyttävät. Vannesahalla sahaamme puun oikeaan kokoon ennen lämpökäsittelyä.” Lopputulos on parempi, kun uunissa valmistuu oikeankokoinen puu. ”Ei ole järkeä paistaa kokonaista lankkua, jos lopputuote on ohutta ripaa.” **Montipuolinen ja vahvasti paikallinen verkosto** Höyläämöiden lisäksi verkostoon kuuluu monia muita yrityksiä. ”Merkittävän osan puutavarasta ostamme naapuriltilta: vilppulaiselta Kinnaskosken sahalta ja juupajokelaiselta JPJ-Woodilta. Muiltakin ostamme, mutta nämä kaksi sahaa ovat meille tärkeitä tavarantoimittajia.” Pitkäaikainen kumppani on Akaassa toimiva saunasistustaja Kärävä Oy, joka ostaa lämpöpuuta. Oman tienoon osajat ovat olleet yrityksen kumppaneita myös puunkäsittelyuunien teossa. ”Uusin otettiin käyttöön viime kesänä. Kaikki uunin tekoon osallistuneet yritykset ovat kymmenen kilometrin säteellä meistä”, Salo kertoo. Paikallisuus ei ole itseisarvo, mutta toki on plussaa, että kumppaneita on löytynyt lähitöltä. ”Se on hyvä jo siksi, että pystymme luomaan työpaikkoja omalle seudulle.”

teiden kaunistajaksi. Yritys vie osan tuotannostaan itse, osan vievät höyläämöyrittäjät ja sahat. ”Meillä on lähialueella kumppaneina useita höyläreitä, jotka jatkojalostavat lämpöpuutamme.” **Antti Kantola**

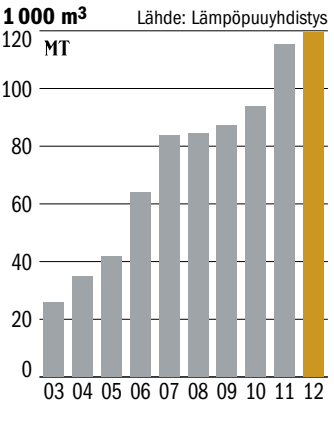
Lämpöpuu vaatii hyvän raaka-aineen

Lämpökäsiteltävän puun on oltava hyvälaatuaista. ”Puun on oltava mahdollisimman virheetöntä, terveoksaista ja suoraa”, HJT-Holzin yrittäjä Jarkko Salo sanoo. Yrityksen käyttämästä raaka-aineesta 75 prosenttia on kuusta. Männyn osuus on 15–20 prosenttia, loput haapaa ja koivua. ”Haapaa käytämme koivua enemmän”, Salo kertoo. Yrityksen käyttämä kuusi on 150–250 millimetriä leveää. Puutavara tehdään kahden kapaleen sahauskella. ”Sydämen kahta puolta sahattu puu on se, mitä käytämme.” Lämpökäsittely jatkojalostaa puuta, mikä nostaa tuotteen hintaa. ”Kuutiometrin lämpökäsittely maksaa 150–200 euroa.”

Keinotekoista kelotusta Salo sanoo, että lämpökäsittelyssä puusta tehdään keinotekoisesti kelo. ”Uuni on hapeton tila, puun pinta ei ala palaa. Pihka ja sokeirit poistuvat puusta, vesihöyry toimii suojakaasuna ja estää palamisen. Muutenhan puu syttyisi 200 asteessa niin että helähtää.” Lämpöpuu kestää kosteutta paremmin kuin käsittelemätön puu, mutta ei mitä tahansa. Ulkoverhouksissa ja terasseilla lämpöpuu viihtyy suojakseen pintakäsittelyaineen. ”Ei tämä mitään muovia ole.” **Lämpöpuun suurmaa** Suomi on lämpöpuun suurin tuottaja maailmassa. ”Meillä toiminta on järjestäytynyt.”

tynnyä. On yhteinen yhdistys ja on rekisteröity tuotemerkki”, Salo sanoo. Hän on istunut lähes alusta alkaen Lämpöpuuyhdistyksen hallituksessa. Yhdistykseen kuuluu kymmenkunta yritystä Suomesta ja muutama ulkomailta. Lämpöpuuta käytetään ulko- ja sisäseinissä, terassirakenteissa ja esimerkiksi ikkunaluukuissa. ”Saunasistukset ovat iso käyttökohde, samoin huonekalut ja lattiat.” Tänä vuonna valmistuu Tekesin osarahoittama tutkimus, jossa selvitetään perusteellisesti lämpöpuun ominaisuuksia. Suomalaisen lisäksi mukana on paljon saksalaista tutkijavoimaa.

Lämpöpuun valmistuksessa käytetyn sahatavaran määrä Suomessa

Luotettavaa metsäalan kauppaa jo vuodesta 1918.

HELPPOA OSTAMISTA: TILAA SOITTAMALLA, VERKKOKAUPASTA TAI TULE KÄYMÄÄN PAIKAN PÄÄLLÄ!

verkkokauppa: www.uittokalusto.fi

GARMIN GPSmap 62s

Kestävä ja vesitiivis navigaattori on hyvin käteven istuva ja siinä on erinomaisen vastaanoton takaava quad helix -antenni.

269€

ovh. 319€

HELLY HANSEN STANDARD SADETAKKI

Kestävä sadetakki, kevyestä ja joustavasta materiaalista. Värit: oliivi / oranssi

25€

ovh. 29,90€

RÜ-TEC KATKONTAPOINTTERI

Helppokäyttöinen, laser-toiminen katkonta-apuväline.

69€

ovh. 79€

HH STANDARD SADEHAALARIT

Kestävät, kevyet ja joustavat Helly Hansenin sadehaalarit. Värit: oliivi / oranssi

30€

ovh. 34,90€

TUTUSTU MYÖS VERKKOKAUPPAMME LAAJAAN VAPAA-AJAN TUOTEVALIKOIMAAN. SUURI MÄÄRÄ VAATTEITA, KENKIÄ, METSÄSTYSTARVIKKEITA. Tervetuloa tutustumaan! [WWW.UITTOKALUSTO.FI](http://www.uittokalusto.fi)

UITTOKALUSTO OY | Kiesitie 3 | 57210 Savonlinna | puh. 015 555 0402 | fax. 015 555 0400 | shop@uittokalusto.fi